

ارزشیابی داروخانه‌ها در سال

دکتر زبیده حسینی نسب، دکتر محمد عبدهزاده
اداره کل امور دارو، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

با توجه به لزوم ارزشیابی آرایه خدمات دارویی و شناسایی واحدهای فعال‌تر در زمینه آرایه این خدمات و به جهت تشویق و ایجاد انگیزه رقابت بیشتر در ارتقا خدمات و رعایت حقوق شهروندان و تقویت روحیه نظارتی، دستورالعمل ارزشیابی داروخانه‌ها در سال ۸۵ تنظیم گردید و با اطلاع‌رسانی قبلی به کلیه داروخانه‌های دایر این مهم توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور در سال‌های ۸۶ و ۸۷ به انجام رسید و به منظور تشویق داروخانه‌های برتر (دارای امتیاز ارزشیابی ۸۵+ و بیشتر) با توجه به ارزشیابی سال ۸۶ آن‌ها توسط دانشگاه علوم پزشکی مربوطه تقدیر شدند. هم‌چنین نتایج مربوط به داده‌های سال ۸۶ در خرداد سال جاری همین ماهنامه منتشر گردید و اطلاعات مربوط به سال ۸۷ به شرح زیر آرایه می‌شود.

■ نحوه اجرا

شده از مراجع قانونی ذی ربط پی‌گیری می‌گردد. به ازای هر تخلف از سری A (طبق جدول پیوست) در هر بازدید ۱۰ امتیاز و از سری B ۵ امتیاز از امتیاز نهایی ارزشیابی داروخانه کسر خواهد شد. ضمناً با توجه به این که بازرسی دوره‌ای از عملکرد داروخانه‌ها بیشتر از یک بار در سال انجام می‌شود میانگین تخلفات گزارش

یادآوری می‌شود ارزشیابی از کلیه داروخانه‌های دایر در سراسر کشور سالی یک بار صورت می‌گیرد و گزارش بروز تخلف در داروخانه در بازدید دوره‌ای معاونت‌های غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی مربوطه در همان سال بر امتیاز ارزشیابی موثر خواهد بود. ضمن این که موارد تخلفات گزارش

شده به نسبت بازرسی‌ها از امتیاز مربوطه در ارزشیابی کسر خواهد شد. همان‌طور که پیش از این اعلام گردید فرم ارزشیابی که به پیوست می‌باشد براساس ارزیابی شرایط فضا، پرسنل و ارایه خدمات دارویی و غیردارویی و شرایط ساخت داروهای ترکیبی در داروخانه و نظر کارشناسی معاونت / مدیریت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی است که مجموعاً ۱۰۰۰ امتیاز به شرح زیر را شامل می‌شود:

فضای داروخانه	۲۳۰ امتیاز
نحوه ارایه خدمات	۶۰۰ امتیاز
شرایط نگهداری دارو و لوازم در انبار	۷۰ امتیاز
شرایط ساخت داروهای ترکیبی	۵۰ امتیاز
نظر کارشناسی معاونت غذا و دارو	۵۰ امتیاز
مجموع امتیازات ارزشیابی	۱۰۰۰ امتیاز

بنابراین با ابلاغ موضوع به دانشگاه‌ها، ارزشیابی عملکرد داروخانه‌ها در سال ۱۳۸۷ صورت گرفت و ۲۳ دانشگاه علوم پزشکی مراتب را تا پایان شهریور ۱۳۸۸ به اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر هگزارش نمودند.

این ارزشیابی از کلیه داروخانه‌های بخش خصوصی، دولتی، درمانگاهی و بیمارستانی به عمل آمده و در مورد فضا و امکانات لازم، نحوه نگهداری دارو و سایر اقلام و کالاهای مجاز، نحوه ارایه خدمات دارویی و بخش ساخت داروهای ترکیبی داروخانه‌ها مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

■ نتایج

از مجموع ۴۷۳۷ باب داروخانه دایر در محدوده ۲۳ دانشگاه مورد بررسی ۹۲ درصد مورد ارزشیابی قرار گرفته‌اند که به طور متوسط حایز ۲۶/۸۳۳ امتیاز گردیده‌اند.

هم‌چنین با توجه به ۱۴۶۶۳ فقره بازرسی انجام شده توسط دانشگاه‌های فوق در طول سال ۱۳۸۷ به طور متوسط هر داروخانه ۳/۲ بار بازرسی شده و امتیاز میانگین تخلفات گزارش شده داروخانه‌ها طبق دستورالعمل مربوطه از امتیاز خام ارزشیابی داروخانه کسر می‌گردد (متوسط امتیاز ارزشیابی خام داروخانه‌ها ۸۴۵/۶۴ بوده و به طور متوسط ۱ تخلف از گروه A و ۲ تخلف از گروه B در هر بازرسی گزارش شده است.

■ متوسط درصد امتیاز کسب شده ارزشیابی از مجموع ۱۰۰۰ امتیاز در بخش‌های مختلف آن به شرح زیر است:

فضای داروخانه	۸۶ درصد امتیاز
نحوه ارایه خدمات	۸۹ درصد امتیاز
شرایط نگهداری دارو و لوازم در انبار	۸۴ درصد امتیاز
شرایط ساخت داروهای ترکیبی	۶۸ درصد امتیاز

■ بررسی داده‌ها

۱ - نمودار شماره ۱ نشان‌دهنده میزان امتیاز متوسط کسب شده توسط داروخانه‌های مورد بررسی پس از کسر میانگین تخلفات گزارش شده آن‌هاست. با توجه به اطلاعات پیش رو تفاوت معنی‌داری میان امتیاز ارزشیابی داروخانه‌های مورد

داروخانه دوره‌های آموزشی برای موسسین داروخانه و بازرسین دانشگاهی باید طراحی شود.

■ با توجه به ارزشیابی انجام شده، دستورالعمل درجه‌بندی داروخانه‌ها در ارایه خدمات با هدف بهبود عملکرد داروخانه منطبق بر اصول فنی و معیارهای علمی و قانونی پیشنهاد گردیده است. بدین ترتیب اقدامات تشویقی و بازدارنده به تناسب امتیازات کسب شده داروخانه لحاظ می‌گردد.

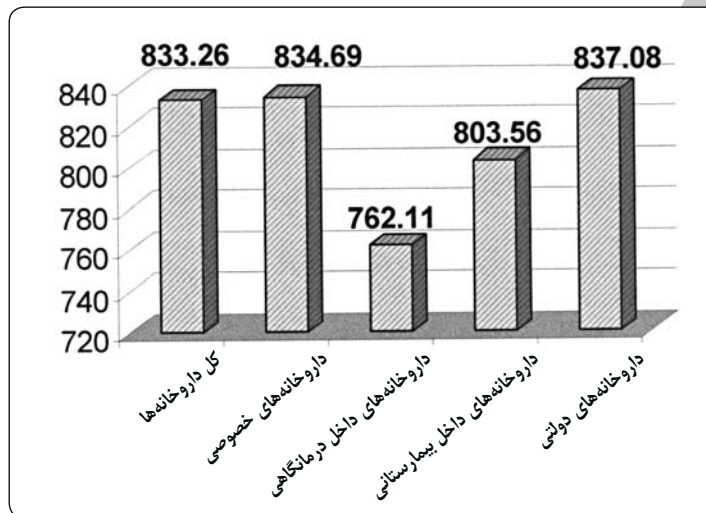
■ فرم ارزشیابی با جلب نظر دانشگاه‌های علوم پزشکی در سال‌های ۸۶ و ۸۷ در حال بازبینی است.

از طرف دیگر با توجه به فرم بازرسی از

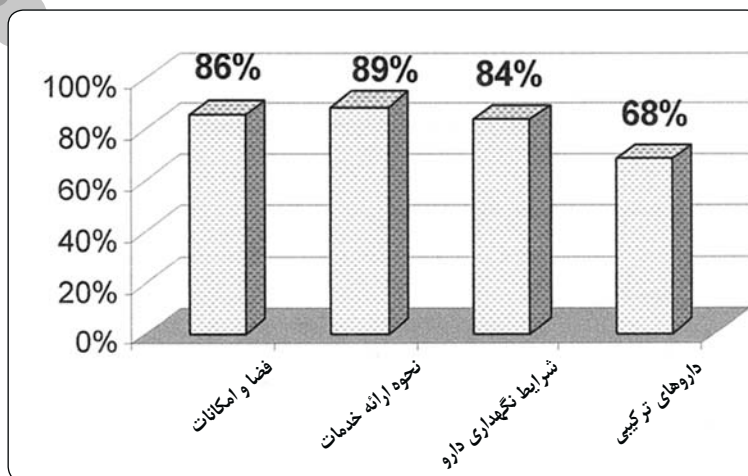
سنجش در شهر مرکز استان و سایر شهرهای تحت پوشش هر دانشگاه وجود ندارد که نشان‌دهنده برنامه نظارتی مستمر دانشگاه بر کلیه داروخانه‌های محدود خود است.

البته با در نظر گرفتن امتیاز کم کسب شده در عملکرد داروخانه‌های داخلی بیمارستانی و درمانگاهی نیاز به بازنگری در نحوه ارایه خدمات و مدیریت داروخانه‌های مورد نظر دارد.

۲- نمودار شماره ۲ نشان‌گر میزان امتیاز کسب شده داروخانه‌ها در بخش‌های مختلف فعالیت دارویی آن در سال ۸۷ می‌باشد که علاوه بر بازنگری در مقررات مربوط به هر بخش از

نمودار شماره ۱: میانگین امتیاز ارزشیابی داروخانه‌ها با توجه به نحوه مدیریت آن‌ها در سال ۸۷

نمودار شماره ۲: درصد امتیاز ارزشیابی ارزشیابی بخش‌های مختلف داروخانه در سال ۸۷

- داروخانه که طبق ضوابط جاری در بازدیدهای دوره‌ای (هر سه ماه یک بار) از عملکرد داروخانه‌ها توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرد، ده مورد جهت سنجش عملکرد داروخانه‌های تحت پوشش در سال ۸۷ مدنظر قرار گرفت:
- ۱- عدم رعایت ساعات فعالیت داروخانه
 - ۲- عدم حضور فعال مسؤول فنی داروخانه
 - ۳- عدم کنترل نسخ و نظارت در تحویل دارو به بیمار توسط مسؤول فنی
 - ۴- نسخه‌پیچی در غیاب مسؤول فنی
 - ۵- گرانفروشی در داروخانه
 - ۶- وجود داروهای خارج از فهرست رسمی داروهای ایران و اقلام بدون پروانه و مجوز در داروخانه
 - ۷- نگهداری داروهای تاریخ گذشته در قفسه‌های داروخانه و انبار
 - ۸- عدم رعایت شرایط ساخت داروهای ترکیبی
 - ۹- عدم رعایت شرایط مناسب بسته‌بندی مجدد داروها
 - ۱۰- دریافت دارو از شبکه غیرمجاز توزیع و به منظور ثبت دقیق‌تر اطلاعات درخواستی و بررسی آمار بازرسی‌های انجام شده در هر

الف - بررسی عملکرد سال ۸۷ دانشگاه‌های علوم پزشکی در نظارت بر فعالیت داروخانه‌های تحت پوشش

با توجه به دریافت امار ارسالی توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور (اطلاعات مربوط به ۳۸ دانشگاه علوم پزشکی بررسی گردید) از ۳۹۲۵۸ مورد مورد بازرسی صورت گرفته حدود ۱۴۴۲۲ مورد تخلف گزارش شده است.

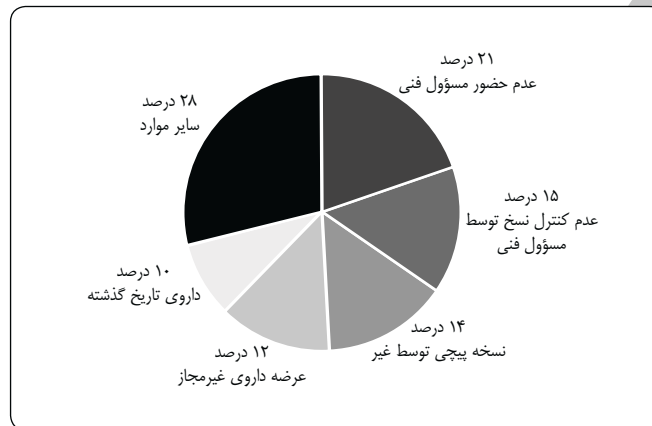
سنجش اول

عمده‌ترین تخلفات گزارش شده مربوط به عدم حضور فعال مسؤول فنی داروخانه، عدم کنترل نسخ توسط مسؤول فنی، نسخه‌پیچی توسط غیر و نگهداری و عرضه و فروش داروهای غیرمجاز و خارج از فهرست رسمی داروها ایران و تاریخ گذشته بوده است.

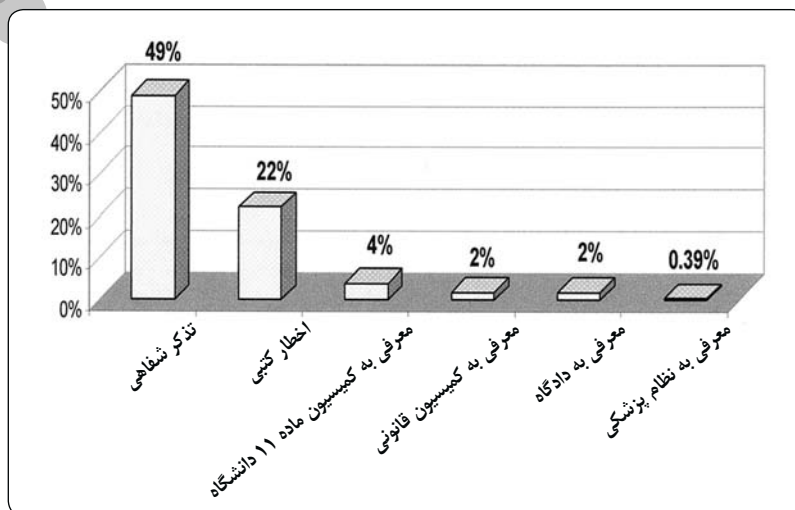
فصل از سال، فرم جمع‌آوری داده‌ها براساس بازرسی‌های انجام شده در هر سه ماه از سال تنظیم گردید.

هم‌چنین اطلاعات مربوط به نحوه برخورد دانشگاه‌ها با تخلفات داروخانه‌ها جمع‌آوری شد از جمله:

- ۱- تذکر شفاهی به داروخانه و درج مورد در فرم بازرسی
- ۲- تذکر و اخطار کتبی به داروخانه
- ۳- معرفی داروخانه به کمیسیون قانونی دانشگاه
- ۴- معرفی داروخانه به کمیسیون ماده ۱۱ دانشگاه
- ۵- ارجاع پرونده به نظام پزشکی استان
- ۶- پیگیری موضوع تخلف در دادگاه عمومی و انقلاب

شکل الف

شکل ب: نحوه برخورد با تخلفات داروخانه‌ها در سال ۱۳۸۷

■ معرفي به کمیسیون قانونی ماده ۱۱ دانشگاه (۴ درصد) بوده است.

■ بازنگری در عوامل آسیب

□ حضور مستمر و فعال مسؤول فنی در داروخانه

آموزش داروسازی بر پایه کسب اطلاعات تخصصی و مهارت‌های فنی استوار گردیده است و در سال‌های اخیر محدوده وسیعی از فعالیت‌های مرتبط را در بر می‌گیرد که علاوه بر فراهم ساختن فهم تئوری و کاربردی، طرز برخورد مناسب در چهارچوب یک رفتار حرفه‌ای را رقم می‌زند.

■ ب - بررسی نحوه برخورد با تخلفات داروخانه‌ها در سال ۸۷

برای پیگیری اقدامات انجام شده پس از اعلام گزارش تخلفات داروخانه توسط دانشگاه‌ها اطلاعات مربوطه در جهت بازدارندگی بروز تخلفات با توجه به میزان تذکرات شفاهی و اخطارهای کتبی به داروخانه‌ها و معرفی به مراجع قضایی ذی‌صلاح جمع‌آوری گردید.

□ سنجش دوم

با توجه به میزان بازرسی‌های انجام شده به طور متوسط حدود ۷۴ درصد تخلفات پیگیری شده است که بیشترین آن‌ها مربوط به تذکرات شفاهی (۴۹ درصد) و اخطار کتبی به داروخانه (۲۲ درصد) و

عنوان متولی عرضه و تامین دارو عمل کند! فرد داروسازی که بالقوه دارودرمانی را می‌داند (یا باید بداند) باید به طور معمول دارودرمانی ارزان‌ترین گزینه درمان و ابقا سلامتی است و استفاده غیرمنطقی داروها مربوط به مصرف نامناسب، بی‌اثر و غیرایمن فرآورده‌های دارویی است. خوددرمانی بدون اطلاع کافی سو استفاده دارویی و توانایی محدود بیمار برای پرداخت و هزینه‌های درمان راه‌های مرتبط به مصرف خودسرانه و بدون تجویز پزشک را در پی دارد. بنابراین داروسازان ممکن است بتوانند با توصیه‌های مناسب، خود درمانی و خرید غیرضروری و ناصحیح دارو را کاهش دهند.

□ عرضه داروهای مجاز در داروخانه

گسترش روزافزون داروهای غیرمجاز و قاچاق در کشور اثرات نامطلوب و لطمات جبران‌ناپذیری بر سلامت جامعه وارد می‌نماید و اهمیت این موضوع در تضمین کیفیت سلامت و به دور بودن از تقلبات بر کسی پوشیده نیست.

سودآوری داروهای غیرمجاز برای واردکنندگان و تولیدکننده‌های آنها، عدم آگاهی مردم بر مخاطرات مصرف این‌گونه داروها و عوام‌فریبی و ظاهرسازی سازندگان در عرضه داروی غیرمجاز بایسته‌بندی شکل و مشابه داروی اصلی مجاز مجموعه عواملی هستند که بر این پدیده شوم دامن می‌زنند.

ورود و عرضه غیرمجاز دارو با هدف درمانی نیروزایی و تقویتی، محرک جنسی و شادی‌آور! و مخدر و اعتیادآور توسط افراد سودجو در واحدهای

این ویژگی‌ها در ارتباط با قدرت مسؤولیت‌پذیری داروساز در ایجاد تعهد در تمام ابعاد قانونی تخصصی و اخلاقی می‌باشد که تصمیمات و عملکرد خود را به عهده بگیرد.

اولین دید داروساز در محیط حرفه‌ای خود آن است که به صلاح بیمار و سلامت جامعه بنگرد و در چرخه عرضه دارو در داروخانه، داروساز با کنترل مصرف داروها و بیماری‌های عمومی و مزمن نقش موثری در مراقبت‌های سلامت و پشتیبانی شیوه‌های زندگی سالم ایفا نماید.

با توجه به مراحل عرضه دارو در داروخانه (روند نسخه‌پیچی) وظیفه مراقبتی مسؤول فنی (داروساز واجد شرایط قانونی) در تمامی جنبه‌های بررسی نسخه، عرضه دارو و مشورت با بیمار متجلی می‌گردد.

سطح دقیق مراقبت‌های حرفه‌ای که از داروساز انتظار می‌رود شامل مهارت‌هایی است که به عنوان وظیفه و ابراز شایستگی وی در کلیه مراحل بررسی اولیه نسخه اقدامات لازم در جهت درمان‌های ضروری اشتباهات با ابهامات دارو درمانی، جمع‌آوری درست و برچسب‌زنی مناسب، تهیه توصیه‌ها و اطلاعات صحیح مصرف‌تائیرگذار خواهد بود. بدین ترتیب درجه مهارت داروساز مسؤول فنی باید متناسب با وظایفش باشد و مسؤولیت وی قابل واگذاری به غیر نیست. حتی اگر کار به وسیله‌ی یک دستیار انجام‌پذیرد، نهایتاً داروساز مسؤول است!

داروساز به خاطر دقت در روند نسخه‌پیچی فرآورده‌های دارویی و قدرت درج دستور صحیح مصرف باید پاسخگو باشد ولی نمی‌تواند تنها به

مجاز (داروخانه) و غیرمجاز (عطاری‌ها، باشگاه‌های بدن‌سازی ...) تهدیدی برای سلامت جامعه بوده و باعث فزونی سوء مصرف، اعتیاد و وابستگی روانی و ترویج فساد اخلاقی و بروز ناهنجاری‌های اجتماعی می‌گردد.

مطابق با قوانین و مقررات جاری کشور، دارو باید منحصرأ از طریق شرکت‌های تایید شده توسط وزارت بهداشت تولید یا وارد، توزیع و عرضه شود و فعالیت خارج از شبکه رسمی و بدون اخذ مجوزهای لازم تخلف محسوب شده و پیگرد قانونی دارد. بنابراین با برخورد قاطع و به موقع توسط واحدهای نظارتی دانشگاه علوم پزشکی مربوطه، مراجع تعزیراتی و قضایی با متخلفان و هماهنگی اجرایی با سازمان‌های ذیربط نظیر نظام پزشکی ... نقش پیشگیرانه در توسعه آن نمایان می‌گردد و البته این مهم با شناخت عوامل زمینه‌ای بحران و اشاعه تجویز و مصرف منطقی دارو و رفع کمبودهای مقطعی داروهای مجاز در دسترس و جبران اقتصاد ضعیف دارو میسر خواهد بود.

□ نحوه نظارت و بازرسی

در سطح سیاست دارویی و سلامت، داروسازان باید از عوامل اقتصادی و سیاسی و جهت‌گیری نامناسب شرکت‌های دارویی برای بازاریابی محصولات و نقش مهم داروساز در ارائه خدمات دارویی شایسته و اثرگذار آگاه باشند.

گرچه قانون پاسخ تمام سؤالات مربوط به چگونگی رفتار صحیح حرفه‌ای را ندارد ولی قانون‌گذار این اختیار را به هیات‌های نظارتی (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) داده است تا استانداردهای لازم برای کنترل فنی امور حرفه‌ای و استفاده از قدرت انضباطی را جاری نماید.

همه نظارت‌های قانونی و انبوه مقررات جاری در جهت اشاعه حسن عملکرد و اخلاق داروسازی معتبر می‌گردد و هدف قانون جلوگیری از افول مراقبت‌های سلامت به زیر حداقل استانداردهای قابل قبول است.

مسئولیت داروساز از سه ناحیه قوانین و مقررات مرتبط، استانداردهای مراقبتی و ملاحظات اخلاقی در بروز تخلف و کم‌کاری‌ها نشأت می‌گیرد و از مسئولین فنی انتظار می‌رود با وظایفی که به ایشان محول شده، آشنایی کامل داشته و درک درستی از مقررات جاری داشته باشند. بدین ترتیب با بازبینی عملکرد مسؤول فنی داروخانه، فعالیت حرفه‌ای وی در مراقبت صحیح دارویی مورد قضاوت قرار می‌گیرد.

کوتاه سخن این که آموزش داروسازی و تدوین چهارچوب قوانین و مقررات نظارتی باید داروسازان را برای پذیرش تدریجی نقش موثرتر در تسهیل نسخه‌نویسی خوب و تجویز منطقی دارو و ارتباط صحیح آن‌ها با پزشک معالج آماده کند.

پیوست شماره ۱ - موارد تخلف قابل سنجش در ارزشیابی داروخانه

تخلفات سری A
عدم حضور مسؤول فنی در داروخانه
دارا نبودن اعتبار قانونی پروانه‌های مسؤولین فنی داروخانه
عدم کنترل نسخ از نظر اشکالات نسخه‌نویسی، تداخلات دارویی و ... توسط مسؤول فنی
عدم نظارت در تحویل دارو (مطابقت با نسخه) و مشاوره با بیمار توسط مسؤول فنی
دخالت افراد فاقد صلاحیت علمی و فنی در تحویل دارو به بیمار
انجام نسخه‌پیچی در غیاب مسؤول فنی
عدم رعایت شرایط نگهداری داروها در قفسه‌ها و یخچال از نظر نور، دما و رطوبت
وجود داروی خارج از فهرست رسمی داروهای ایران در داروخانه و به فروش آن‌ها
وجود اقلام بدون پروانه و مجوز (دارویی، آرایشی و بهداشتی، ...) در داروخانه و فروش آن‌ها
عدم رعایت اصول بسته‌بندی مجدد داروها و برچسب زنی آن‌ها
عدم تهیه مواد اولیه ساخت داروهای ترکیبی از منابع معتبر قانونی
عدم درج مشخصات در دفتر ساخت داروهای ترکیبی (نام سازنده، تاریخ ساخت، مواد به کار رفته و میزان آن‌ها، نام بیمار، نام پزشک معالج و شماره نظام پزشکی وی)
داروهای ساخته شده، تهیه و نگهداری داروهای ترکیبی در حجم زیاد
عدم رعایت حقوق بیماران و عدم همکاری افراد شاغل در داروخانه با بیماران و مراجعین
عدم همکاری مؤسس و مسؤول فنی با بازرسان در زمینه پاسخ به سؤالات و بازدید از مکان‌های مختلف داروخانه و تایید فرم بازرسی
گران‌فروشی در داروخانه مشاهده می‌شود (سود بر اساس فاکتور خرید، حق فنی نسخه، دستمزد ساخت دارو، ...)
عدم تحویل دارو به بیمار با توجه به موجود بودن دارو
وجود اقلام دارویی و مواد اولیه تاریخ گذشته در داروخانه و فروش
فروش دارو بدون نسخه معتبر (به جز داروهای OTC)

تخلفات سری B
نصب تابلوی اعلام ساعات فعالیت داروخانه در معرض دید مراجعین
عدم رعایت ساعات فعالیت داروخانه با توجه به آیین‌نامه داروخانه‌ها
عدم نصب پروانه‌های تاسیس و مسؤول فنی داروخانه در معرض دید مراجعین
وجود اقلام دارویی و مواد اولیه تاریخ گذشته در انبار
عدم وجود فاکتور خرید اقلام دارویی و غیردارویی در داروخانه
عدم وجود فضای کافی و شرایط فیزیکی مناسب جهت ساخت داروهای ترکیبی در داروخانه
نامناسب بودن وضعیت ظاهری انبار از نظر نظافت و شرایط فیزیکی
تخلفات سری A
عدم استفاده کارکنان و مسؤول فنی داروخانه از روپوش
عدم نصب اتیکت مخصوص بر روپوش مناسب
نامناسب بودن وضعیت ظاهری داروخانه و محل ساخت داروهای ترکیبی از نظر نظم و نظافت
عدم رعایت اصول بسته‌بندی مجدد داروها و برچسب‌زنی آنها

پیوست شماره ۲ - فرم ارزشیابی داروخانه در سال

دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

نام داروخانه:

نام و نام خانوادگی مؤسس:

وضعیت ارائه خدمات دارویی: نیمه وقت صبح عصر روزانه شبانه‌روزی

شماره و تاریخ مجوز تأسیس داروخانه:

شماره و تاریخ پروانه تأسیس داروخانه:

استان: شهرستان: بخش:

محل داروخانه واقع در:

دهستان: شهر: روستا:

آدرس دقیق محل داروخانه:

تلفن داروخانه: فاکس: E-Mail:

کروکی دقیق محل داروخانه:

نوع داروخانه: حقیقی حقوقی دولتی داخلی درمانگاهی خیریه

ساعات دقیق فعالیت داروخانه: صبح عصر شب

نام و نام خانوادگی مسؤولین فنی تمام ساعات فعالیت داروخانه (با توجه به پروانه‌های مسؤولیت فنی نصب شده در داروخانه):

(۱) (۴)

(۲) (۵)

(۳) (۶)

ردیف	موضوع ارزشیابی در داروخانه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۱	فضای داروخانه			
	۱ - مساحت کف	۱۵		به ازای هر ۱ متر اضافه ۱ امتیاز (با توجه به حداقل مساحت داروخانه‌های روزانه و شبانه‌روزی در آیین‌نامه)
	۲ - نصب تابلوی پروانه تاسیس و مسؤول فنی در داروخانه	۲۰		
	۳ - رعایت شرایط نگهداری داروها در قفسه و یخچال	۵۰		<ul style="list-style-type: none"> ■ رعایت دمای مناسب برای نگهداری داروها ۲۰ امتیاز ■ نگهداری داروها دور از تابش مستقیم آفتاب ۱۰ امتیاز ■ نگهداری داروهای یخچالی در یخچال ۲۰ امتیاز
	۴ - سیستم گرمازا و سرمازای مناسب	۱۰		دمای مطلوب 2 ± 25 درجه سانتیگراد
	۵ - وجود دماسنج	۵		سالم و در جای مناسب نصب شده
	۶ - رعایت نظافت و بهداشت عمومی	۳۰		<ul style="list-style-type: none"> ■ قابل شستشو بودن کف داروخانه ■ رعایت نظافت شخصی توسط پرسنل داروخانه
	۷ - فضای کافی جلوی پیشخوان جهت حضور بیماران و مراجعین	۲۰		منوط به اختصاص فضا جهت رعایت حقوق بیمار
	۸ - تابلوی مناسب برای سردرب داروخانه	۱۰		
	۹ - قفسه‌بندی و چیدمان مناسب دارو در داروخانه	۲۰		
	۱۰ - فضای مشاوره با بیماران و محل مجرای ارائه خدمات	۲۰		
	۱۱ - فضای تفکیک شده ساخت داروی ترکیبی در داروخانه	۲۰		
	۱۲ - نصب ساعات فعالیت داروخانه در معرض دید عموم	۵		
	۱۳ - عدم نصب آگهی تبلیغاتی نامناسب در داروخانه	۵		
	۱۴ - نصب تابلوی نسخه‌پیچی نداریم	۵		
	۱۵ - نصب شماره تلفن رسیدگی به شکایات توسط دانشگاه	۵		
	۱۶ - نصب منشور حقوق بیمار در داروخانه	۵		
	مجموع	۲۳۰		

ردیف	موضوع ارزشیابی در داروخانه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۲	نحوه ارائه خدمات			
	۱ - حضور فعال مسئول فنی و مشاوره با بیمار	۱۰۰		حضور فیزیکی در داروخانه زمان مشاوره با بیمار حداقل ۲ دقیقه پاسخگویی به سؤالات بیماران (تلفنی، مکتوب، ...)
	۲ - عدم وجود داروهای خارج از فهرست داروهای رسمی ایران و سایر اقلام غیرمجاز (طبق آیین‌نامه داروخانه‌ها) و عدم فروش آن	۱۰۰		
	۳ - روند مناسب نسخه‌پیچی	۵۰		سرعت و دقت در نسخه‌پیچی (کنترل علمی نسخه، نسخه‌پیچی (کنترل علمی نسخه، نسخه‌پیچی مناسب و مهر نمودن نسخه بیمار)
	۴ - پوشیدن روبوش و نصب آئیکت برای کلیه شاغلین داروخانه	۳۰		
	۵ - قیمت‌گذاری صحیح و رعایت تعرفه‌های مصوب حق فنی نسخ	۳۰		
	۶ - بسته‌بندی مجدد داروها	۳۰		طبق ضوابط
	۷ - نصب برچسب قیمت بر اقلام غیردارویی موجود در داروخانه	۳۰		
	۸ - دارا بودن رایانه و ارائه خدمات مکانیزه به بیماران	۵۰		ضبط سوابق نسخ دارویی بیماران
	۹ - وجود کتب یا منابع داروسازی مورد نیاز در داروخانه جهت به روزسازی اطلاعات ارائه شده به مراجعین و منابع مورد نیاز ساخت داروهای ترکیبی	۳۰		
	۱۰ - نگهداری صحیح اسناد و مدارک خدمات داروخانه (فاکتور خرید اقلام دارویی و غیردارویی، ...)	۲۰		
	۱۱ - حضور مؤسس حقیقی حداقل در یک شیفت فعالیت داروخانه	۵۰		انجام وظایف طبق آیین‌نامه
	۱۲ - عدم نگهداری و فروش داروهای تاریخ گذشته در داروخانه	۵۰		
	۱۳ - رعایت شئون حرفه‌ای و اخلاقی توسط کلیه پرسنل داروخانه	۱۰		
	۱۴ - همکاری متقابل با سازمان‌های بیمه‌گر	۱۰		
	۱۵ - همکاری مناسب با شرکت‌های مجاز پخش دارو	۱۰		
	مجموع	۶۰۰		

ردیف	موضوع ارزشیابی در داروخانه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۳	محل ساخت داروهای ترکیبی			
	۱ - ساخت و کنترل نهایی فرآورده توسط داروساز مسؤول	۱۰		وجود مهر و امضای داروساز مسؤول روی برچسب فرآورده
	۲ - رعایت زمان ساخت داروی ترکیبی	۵		عدم تداخل با وظایف محوله مسؤول فنی
	۳ - وجود میز و لوازم مناسب برای ساخت	۵		طبق ضوابط
	۴ - مواد اولیه	۱۰		■ خرید از منابع معتبر ■ نگهداری مناسب مواد اولیه ■ رعایت تاریخ انقضا مواد اولیه
	۵ - دفتر ساخت داروهای ترکیبی	۵		با درج نام بیمار، نام پزشک معالج، فرمول دارویی، دستور مصرف و تاریخ ساخت و تمام سازنده
	۶ - برچسب زنی مناسب	۵		ذکر تاریخ ساخت فرآورده، ترکیبات، دستور مصرف و شرایط نگهداری و نام سازنده و نام داروخانه
	۷ - نظم و نظافت مکان ساخت و لوازم مربوطه	۵		
	۸ - عدم انبوه‌سازی و رعایت شرایط نگهداری فرآورده	۵		کنترل تاریخ ساخت فرآورده‌های موجود
	مجموع	۵۰		

ردیف	موضوع ارزشیابی در داروخانه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۴	انبار دارو و لوازم			
	۱ - قفسه‌بندی و چیدمان مناسب داروها و لوازم	۲۰		طبق ضوابط
	۲ - نگهداری داروها در دمای مناسب	۱۵		دمای مناسب 2 ± 25 درجه سانتیگراد
	۳ - وجود دماسنج در انبار	۵		
	۴ - عدم وجود دارو خارج از فهرست رسمی داروهای ایران و لوازم و اقلام بدون مجوز یا تاریخ گذشته در انبار	۲۰		
	۵ - قابل نظافت بودن کف انبار	۱۰		
	مجموع	۷۰		

ردیف	موضوع ارزشیابی در داروخانه	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده	توضیحات
۵	نظر کارشناسی معاونت / مدیریت غذا و دارو			
	۱- همکاری با معاونت‌های غذا و دارو در انجام اطلاع‌رسانی و ثبت عوارض ناخواسته دارویی و یا سایر فعالیت‌ها که به ارتقا خدمات دارویی منجر می‌گردد.	۵۰		با تایید معاونت غذا و دارو و ارایه مستندات
	جمع کل امتیازات	۱۰۰۰		